

Düz 28 il 6 aylıq ayrılıq-dan sonra, nəhayət, Qarabağımız da alındı, bu qədim mahalın ürəyi, ruhumuzun paytaxtı Şuşa işgaldən azad olundu. Milli heysiyyətimizin zədəsi getdi, qürurumuz bəraətinə qazandı. Qələbə fişənglərinindən gözümüzə işiq gəldi, belimi-zı dikəldib, ulduz-ulduz yanın yurd sevdasıyla yenə də bağribadaş olduq. Ruhumuz pərvaz elədi seyrinə həsrət qaldığımız, bir özgə lətafəti olan Şuşamızın göylərində!

dövlət bayrağının sancılması da xüsusi rəmzi mənə daşıyır.

Özü də Şuşa nə qırıcı təyyarələrin, nə PUA-ların, nə də tank-top mərmilərinin vəsitsəsilə alındı. Qarabağımızın göz bəbəyi olan özəl və gözəl şəhərin olub-qalan tarixi binaları, abidələri ziyan çəkməsin deyə, xüsusi təyinatlı cəngavərlərimiz yağışın İsladıb şüse kimi sürüşkən elədiyi dimdik qayalara əliyalın dırmaşaraq yixıldıra. Şuşaya qalxdılar, şəhərə girərək əlbəyaxa döyüşlərə onu ələ keçirdilər. Bu, qəhrəmanlığın zirvə həddi deyilmi?

qan tökülmüşdü. Erməni milletçiləri üç azərbaycanlı vəhşicəsinə öldürmüdürlər. Həmin məsələni dərindən araşdırmaq üçün Heydər Əliyev 15 gün Dağlıq Qarabağda olmuş, elecə də, Şuşaya getmişdi. Şuşada olarkən 1905-1907, 1918-1920-ci illərdə ermənilərin təcavüzü nəticəsində dağdırılmış və yandırılmış evlərin hələ də bərpa edilmədiyini görmüşdü. O, Şuşa şəhərinin Azərbaycan xalqının böyük bir tarixi abidəsi, incisi kimi bərpa etdirilməsinin zəruriliyi qənaətinə gəlmiş və Bakıya qayıtdıq-

“Səndə vardır özgə lətafət, Şuşa!”

1992-ci il may ayının 8-də Şuşa süqut etmişdi. 2020-ci il noyabrın 8-də Şuşa qayıtdı. Bir “8” o biri “8”-i təqvimlərdən həmşəlik sildi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrimizin Ali Baş Komandanı, hamımızın fəxri cənab İlham Əliyev müdrik siyaseti, tarixi addımları, arxasında gerçək əməllər duran qətiyyətli sözləri ile sonsuz sevinc, misilsiz fərəh, tükənməz inam bəxş etdiyi xalqa müraciətində Şuşanın qələbə müjdəsi ilə könüllərimizi riqqətə gətirdi: “Şuşa şəhəri işgaldən azad edildi! Şuşa bizimdir! Qarabağ bizimdir! Bu münasibətlə bütün Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik edirəm. Bütün şuşalıları ürəkdən təbdik edirəm”.

Əslində, elə biz hamımız çıxdan şuşalı olmuşduq, her birimiz çıxdan qarabağlı idik. Munaqışının aktiv fazasının başlandığı 27 sentyabr tarixindən bəri isə gecəmiz-gündüzümüz yox idi. Qarabağla yatıb, Qarabağla dururduq. Yox, yatmadıq, döyüşən əsgərlərimizlə bərabərdik. Onlara qoşulub ireli şığıyıldız, dayanmadıq. Qarış-qarış, addım-addım, təpə-təpə, zirvə-zirvə alınan əzəli-əbədi torpaqlarımıza hər birimizin şirin xəyalının izi düşürdü. Bu yolda düşmən gülləsinə tuş gələn əsgər və zabitlərimizin yaraları qəlbimizi sıslaşdırdı. Yurd yerlerinə taxılan hər bayraq ürəklərimizdən tikan çıxarırdı. Öz varlığımız kimi inanırdıq ki, bu yolların son ucunda böyük qələbəmizə qovuşacaq. Qovuşduq da, qovuşuruq da!

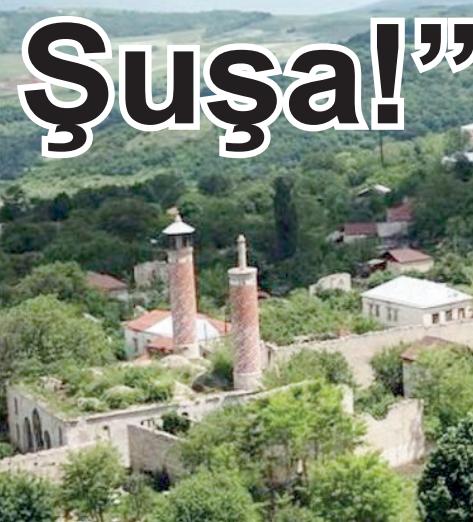
Azərbaycan Ordusunun sentyabrın 27-dən üzüberi Qarabağda başlığı uğurlu eks-hükum əməliyyatları nəticəsində oradakı şəhər, qəsəbə və yuzlər kəndimiz işgaldən azad edildi. Zirvələrdə üçrəngli bayraqımız ucaldıldı. Qan sızan yaramızın – Xocalının qisası da qiyamətə qalmadı.

Noyabrın 8-i və 10-u tarixləri isə əbədi yaşayacaq. Biri zəfər salnaməmizə qızıl hərflərle yazılın gün- Şuşanın alındığı gündür. Digəri isə külli Qarabağın azadlığına qovuşduğu gündür. Şuşayla bağlı ən şanlı, ən şərəflə cəhət burada qələbenin dənisiqlər masası arxasında deyil, məhz üzəbzədən döyük meydanında qazanılmışdır. 9 noyabr – Dövlət Bayrağı Günü ərefəsində Şuşaya Azərbaycanın

Şuşanı özlərinin qədim vətəni kimi təqdim etməyə çalışın ermənilərin belə yalanlar uydurması dünya ictimaiyyətini əsərdən başqa bir şey deyil. 1823-cü ilə aid statistik məlumatlardan aydın olur ki, həmin dövrə Qarabağ xanlığında yaşayan 20035 ailədən 15729-nu azərbaycanlı, 4366-sı isə xristian (alban mənşəli) ailələri təşkil edirdi. Cənubi Qafqazın işgalini gerçəkləşdirən çar Rusiyası burada öz mövqelərini möhkəmləndirmək üçün ermənilərdən istifadə edərək məlum Kürəkçay, Türkmençay, Ədirnə müqavilələrinin şərtlərinə əsasən, onların İrədan və Osmanlı Türkiyəsindən Cənubi Qafqaza, əsasən tarixi Azərbaycan torpaqlarına (Qarabağ, İrəvan, Zəngəzur, Göyçə və s.) köçürülməsini həyata keçirib. Ermənilərin min illərdən bəri burada yaşamış olduqlarını iddia etmələri, olsa-olsa, tarix nağılbazlığıdır.

Pənahəli xanın, Molla Pənah Vaqifin, Xurşidbanu Natəvanın, Qasım bəy Zakirin, Mir Mövsüm Nəvvabın, Nəcəf bəy Vəzirovun, Əbdürəhim bəy Haqverdiyevin, əslən şuşalı olmuş Səməd bəy Mehmandarovun, Üzeyir bəy Hacıbəylinin, Cabbar Qaryağdıcıunun, Bülbü'lün, Süleyman Ələsgərovun ruhları şad olsun! Birinci Qarabağ mühərbiyəndə, məhz Şuşanın yolunda canından keçmiş Milli Qəhrəmanlarımız Sadiq Hüseynov, Ramiz Qəmbərov, Nizami Məmmədov, Rizvan Teymurov, Albert Aqarunov və başqaları, qoy, öz məzarlarında rahat uyuşunlar: Şuşa artıq erməni əqsərkarlarının murdar nəfəsindən təmizləndi. Bu məram uğrunda şəhid olan bütün qardaşlarımıza Allahdan rəhmet dileyirik.

Ümummilli lider Heydər Əliyev Şuşanın bizim üçün məxsusi bir şəhər olduğunu dəfələrlə vurgulamışdır. Ulu önder ilk dəfə hələ Azərbaycan rəhbəri seçiləməmişdən əvvəl, 1967-ci ildə Şuşada olmuşdu. O vaxt Xankəndidə (1923-1991-ci illərdə Stepanakert adlanırdı) azərbaycanlılarla ermənilər arasında münaqışə törənmiş və

dan sonra şəhərin belə vəziyyətdə saxlanmasıının mümkünzsizlüyü barədə fikirlərini respublika rəhbərlərinə söyləmişdi.

Nəhayət, 1969-cu ildə Azərbaycana rəhbər seçiləndən sonra ulu önder Şuşanı abadlaşdırmaq, dağdırılmış evlərin bərpasına nail olmaq, tarixi abidələri qoruyub saxlamaq və böyük bir muzeyə çevirmək üçün əhəmiyyətli işlər görmüşdür. 1970-ci illərdə ermənilər Dağlıq Qarabağ məsələsini yenidən ortaya atsalar da, onların bu niyyətlərinin qarşısı qətiyyətə alınmışdı.

Ulu öndərin hakimiyyətdə olduğu ikinci dönmədə söylədiyi bir məşhur kəlam var: “Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız isə, ümumiyyətlə, Azərbaycan yoxdur”. Prezident İlham Əliyev isə “Qarabağ Ermənistandır, nöqtə” söyləyən cıŋal və populist Nikol Paşinyana “Qarabağ Azərbaycandır, nida işarəsi!” deyərək qəti cavab verdi və bunu sözə yox, məhz əməldə göstərməyə nail oldu.

Dövlətimizin başçısı son 17 ildə gecə-gündüz bilmədən çalışdı, Azərbaycanın haqq işini dünya-cəsarətlə car çəkdi, əsl həqiqət pərvənəsi kimi özünü oda-közə yaxdı. Azərbaycanın dostlarının sayını artırdı, bədxahlarımı fakt qarşısında qoyaraq susdura bildi. Ordumuzu durmadan güclendirdi, soydaşlarımızın vətənpərvərlik hissini alovlandırdı. Ölümün gözüne dik baxan vətənpərvərlər yetişdirdi. Xalqa müraciətində bununla bağlı sevinc, fərəh dolu duyularını çox səmimi şəkildə ifadə edib: “...Xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük qələbədir! Şəhidlərimizin, ulu

öndərin ruhu şaddır bu gün! Gözün aydın olsun, Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun dünya azərbaycanlıları!”

Bəli, dəmir yumruq kimi birləşmiş Azərbaycan xalqı böyük siyasi iradə göstərdi, məqrur, yenilməz xalq olduğunu bir daha sübut etdi. Milli birlilik, daxili həmrəylik, vahid amal ona əlavə güc verdi, qoymadı ki, bəzi mənfur xarici dairələr çirkin planlarını Azərbaycanda həyata keçirsinlər. Bu cəhdələr qətiyyətlə dəf edildi. Biz xalq olaraq, millet olaraq öz qürurumuzu, müstəqil seçimimizi müdafiə etdik, sübut elədik ki, heç kim bizim işimizə qarşıya bilməz. Ordumuzun hünəri, əsgər və zabitlərimizin qeyrəti, sonsuz vətən sevgisi qarşısında tab gətirə bilməyən ermənilər Şuşadan qaçdırılar, faşist ideologiyalı Ermənistan rəhbərliyi isə Qarabağla bağlı kapitulyasiyi